

Формування віртуального середовища вчителів-новаторів

Н.Т. Задорожна., Т.Г. Омельченко.

Анотація

У роботі розглянуто загальні принципи проектування та формування мережі „Творчих вчителів”.

Resume

The method for project and build the Innovative Teachers Network and analysis of experience of Russian teachers in this area is described in the article.

Вступ

Сьогодні в інформаційному суспільстві України освітня сфера набуває принципово нового значення, але зміни, які відбуваються в ній, недостатньо ефективні й це створює загрозу різкого зниження якості освіти порівняно з європейською, відставання України у розвитку високих технологій, в першу чергу інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), а також зниження конкурентоспроможності громадян України на ринку праці.

В Інституті інформаційних технологій і засобів навчання АПН України за підтримки корпорації Microsoft в Україні планується створити мережу вчителів України, яка, згідно національної програми інформатизації освіти, сприятиме системі загальної та професійної освіти, підняттю фахового рівня вчителя, використанню новітніх ІКТ. Ця мережа відрізняється від аналогічних проектів як ширшим охопленням працівників освіти, так і споконвічною орієнтацією вчительських співтовариств на спільну творчість викладачів різних навчальних предметів, що використовують інформаційні технології у своїй роботі. Вже є досвід створення таких систем. Корпорація Microsoft у Росії інвестувала загальноосвітні проекти. Доцільно розглянути деякі з них.

1. Партнерство в освіті

Освітня ініціатива Microsoft „Партнерство в освіті” (Microsoft Partners in Learning, PiL) оголошена корпорацією у вересні 2003 року. Microsoft інвестував 250 млн. доларів США на розвиток системи навчальних центрів в усьому світі, розробку

адаптованих навчальних матеріалів з використанням інформаційних технологій та забезпечення Інтернет підтримки освітянам та учням у рамках ініціативи „Партнерство в освіті”. Більше як сто країн підписали з Microsoft угоду про співробітництво у рамках даної програми. У Росії „Угода про співробітництво в області розвитку сучасних інформаційних технологій у системі освіти та науки” між Міністерством освіти і науки і корпорацією Microsoft була підписана 29 вересня 2004 року.

Для рішення поставлених завдань Microsoft пропонує ряд проектів і програм, для здійснення яких і призначаються виділені корпорацією Microsoft інвестиції. Зокрема, реалізуються:

1.2. Проект Microsoft „Академія вчителів”

Проект Microsoft „Академія вчителів” розроблено російськими експертами на основі ресурсів і рішень, запропонованих корпорацією Microsoft, для формування співтовариства методистів, експертів і педагогів-новаторів, для вивчення сучасних інформаційних технологій та їхнього використання в методиках викладання.

13. „Нове життя комп'ютера”

У рамках програми „Нове життя комп'ютера” Microsoft безкоштовно надає початковому й середньому навчальним закладам ліцензії й носії з операційною системою Windows 2000 Professional для установки на отримані в подарунок персональні комп'ютери, які були в користуванні, із процесором Pentium 2 або старше.

1.4. Курси серії „Партнерство в освіті”

Розробка та адаптація ряду методик і курсів для середніх навчальних закладів, що допомагають не тільки освоїти інформаційні технології, але й виробити нові підходи до виконання робочих завдань.

2. Мережа творчих вчителів — <http://www.it-n.ru>

Розглянемо детальніше організацію цього порталу. Портал зареєстрований в 2005 році. Рейтинг порталу високий — 102 серед освітніх ресурсів, на сьогодні - близько 20 тис. переглядів, близько 10 тис. відвідувань за 24 години..

Спеціальний портал для вчителів середніх навчальних закладів, зацікавлених в ефективному використанні інформаційних технологій у навчальному процесі. На порталі вчителі можуть почерпнути відомості про застосування спеціальних функцій програмного забезпечення, скористатися бібліотекою цікавих навчальних проектів і методик проведення уроків з використанням електронних й інтернет-ресурсів, а також спілкуватися зі своїми колегами в співтовариствах і дискусійних групах.

Розглянемо більш детально можливості цього порталу.

2.1. Ресурси порталу Мережа творчих учителів

Цей портал створений за підтримки корпорації Microsoft для того, щоб дати можливість учителям Росії у своїй країні та за її межами спілкуватися й обмінюватися інформацією та матеріалами по використанню інформаційних і комунікаційних технологій (ІКТ) в освіті, створюючи в такий спосіб Мережу творчих учителів (Innovative Teachers Network). Ця Мережа поєднує по усьому світові працівників освіти, що цікавляться можливостями застосування ІКТ для збагачення навчального процесу силами всіх його учасників.

Використання ІКТ у класі спроможне трансформувати формат викладання й навчання, зробивши навчальний процес більше ефективним і привабливим. Інтернет може розсунути межі класної кімнати до розмірів земної кулі.

Учасники Мережі творчих учителів знайдуть багато корисних ресурсів і цікавих людей, які допоможуть у вирішенні складних викладацьких завдань.

2.2 Проекти й методики

На порталі публікуються проекти й методики проведення уроків, створені й перевірені вчителями на практиці та схвалені експертною комісією порталу.

Методики й проекти розробляються тільки по запропонованій на порталі тематиці. У таблиці 1 представлена кількісна характеристика методик і проектів.

Таблиця 1

Кількість опублікованих методик і проектів

ч/ч	Рік	Кількість проектів	Кількість методик
1.	2005	2	—
2.	2006	41	26
3.	2007	12	8
4.	2008	1	—
5.	Разом	56	34

Дані таблиці показують динаміку насичення освітніми ресурсами portalу. В 2007 році кількість методик і проектів зменшилося. Значна частина опублікованих проектів отримує багато відгуків і набуває застосування. Не всі створені співтовариства одержують широкий відгук у форумах. Але потрібно відзначити широку географію учасників форумів.

2.3. Статті і поради

Містять матеріали з описом функціональних можливостей програмного забезпечення. Допомагають краще оцінити області можливого застосування ІКТ в педагогічній практиці.

2.4. Співтовариства педагогів

Співтовариства формуються учасниками мережі вчителів-новаторів по інтересах або навколо певних проектів. Вони відкривають широкі можливості для співробітництва і обміну досвідом. Співтовариства мають зручний сервіс, є посилання на розділи бібліотеки з основної тематики співтовариства, на документи, на форуми по темах, представлені активні учасники співтовариства. У таблиці 2 представлено все розмаїття створених на порталі співтовариств.

2.5. Конкурс VCT-проектів

Проекти Virtual Classroom Tour (VCT), що означає „віртуальний тур по класній кімнаті”, включають методику проведення занять із використанням проектного методу навчання. Нерідко такі проекти є багатопредметними і використовують ІКТ у ході роботи. Опис проекту, виконаний вчителем по заданому шаблону, обов'язково повинен містити приклади учнівських робіт (результатів виконання проекту). Проект може бути виконаний як у рамках представлених на порталі „Мережа творчих учителів” ідей VCT-проектів так і повністю на основі власних матеріалів. Цей конкурс припускає залучення учнів, оскільки проект повинен бути реалізований у класі.

Умови конкурсу

Для участі в конкурсі необхідно виконати такі рекомендації:

1. Ознайомитися з існуючими на порталі ідеями й конкретними реалізаціями VCT-проектів.
2. Зареєструватися в Мережі творчих учителів.
3. Вибрати проект, що буде реалізований у класі - один з опублікованих на порталі проектних ідей або абсолютно новий.
4. Максимально (наскільки можливо на підготовчому етапі) заповнити шаблон VCT-проекту.
5. Провести проект. (У міру проведення проекту, відзначити ключові моменти підготовки і/або проведення проекту, збирати відгуки учнів, час від часу звертатися до шаблону VCT-проекту, щоб заповнити всі пункти).
6. По закінченню проекту необхідно завершити заповнення шаблону VCT-проекту (вкласти 2-3 кращі роботи учнів).
7. Завантажити описаний по шаблону VCT-проект на портал або вислати за електронною адресою.

У наступні 10 днів з моменту одержання ваша методика буде розглянута й опублікована на порталі або повернута на доробку.

Переможець (переможці) Конкурсу візьмуть участь в V Міжнародному (країни Європи, Близького Сходу й Африки) та наступних форумах інноваційних учителів (Innovative Teachers Forum in Europe, Middle-East and Africa).

2.6. Конкурс методик

Це один з конкурсів Мережі творчих учителів, у результаті участі поповнюються ресурси порталу - а саме бібліотека методик проведення уроків з використанням ІКТ. Конкурс методик не вимагає залучення учнів, методика проведення уроків з обраної теми повністю створюється вчителем.

Приклади використання ІКТ для формування освітнього простору розроблених Microsoft

В Росії:

1. <http://www.microsoft.com/Rus/Casestudies/CaseStudy.aspx?id=495> [Российский Новый Университет интегрирует КИС «Вектор» с решением Microsoft Learning Gateway](#) 8 липня 2007 р.
2. <http://www.microsoft.com/Rus/Casestudies/CaseStudy.aspx?id=496> [На базе Microsoft Office SharePoint Server 2007 в Таганрогском технологическом институте Южного федерального университета создан портал, объединяющий информационные системы вуза в единую информационно-образовательную среду](#) 8 липня 2007 р.
3. <http://www.microsoft.com/Rus/Casestudies/CaseStudy.aspx?id=525> [Logitech в России использует систему сбора отчетности на базе Microsoft SQL Server 2005](#) 26 грудня 2007 р.
4. <http://www.microsoft.com/Rus/Casestudies/CaseStudy.aspx?id=444> [Развивая направление eLearning, Астраханский государственный технический университет внедряет Microsoft Learning Gateway](#) 9 листопада 2006 р.
5. <http://www.microsoft.com/Rus/Casestudies/CaseStudy.aspx?id=434> [Всероссийский государственный институт кинематографии имени С.А. Герасимова переходит на новый уровень обучения с помощью Microsoft Learning Gateway](#) 10 вересня 2006 р.
6. <http://www.microsoft.com/Rus/Casestudies/CaseStudy.aspx?id=435> [Санкт-Петербургский Международный Институт Менеджмента внедряет решение для автоматизации образовательного процесса Microsoft Learning Gateway](#) 10 вересня 2006 р.
7. <http://www.microsoft.com/Rus/Casestudies/CaseStudy.aspx?id=382> [Московский городской педагогический университет широко использует приложения Microsoft в подготовке квалифицированных кадров для столичной системы образования](#) 13 листопада 2005 р.

За рубежом:

1. <http://www.microsoft.com/Rus/Casestudies/CaseStudy.aspx?id=365> Министерство образования Египта гарантирует каждому ребенку доступ к информационным и коммуникационным технологиям 19 червня 2005 р.

2. <http://www.microsoft.com/Rus/Casestudies/CaseStudy.aspx?id=367> Министерство образования Сардинии создает единое информационное пространство для 600 школ региона 19 червня 2005 р.
3. <http://www.microsoft.com/Rus/Casestudies/CaseStudy.aspx?id=357> Решение по управлению интеллектуальными ресурсами в школах Роттердама позволяет администрации города полностью передать административные полномочия на места 6 червня 2005 р.
4. <http://www.microsoft.com/Rus/Casestudies/CaseStudy.aspx?id=351> Школьный округ штата Калифорния (США) совершенствует совместную работу и оптимизирует сбор информации 31 травня 2005 р.
5. <http://www.microsoft.com/Rus/Casestudies/CaseStudy.aspx?id=288> Колледж и школа НАК/НІТ в австрийском городе Тамсвег эффективно используют новые технологии и возможности 30 червня 2004 р.
6. <http://www.microsoft.com/Rus/Casestudies/CaseStudy.aspx?id=375> Чешский Технический университет (ЧТУ) в Праге внедряет эффективную систему дистанционного обучения на основе Microsoft Learning Gateway 6 вересня 2005 р.
7. <http://www.microsoft.com/Rus/Casestudies/CaseStudy.aspx?id=368> Компания UC Irvine Extension с помощью решений Microsoft для бизнеса повысила эффективность своей финансовой отчетности 19 червня 2005 р.

Список співтовариств порталу

Таблиця 2

ч/ч	Назва співтовариства	Автор, дата створення	Короткий опис
1.	Научная работа учителей	Толстова Наталья Алексеевна 30-03-2006	Співтовариство вчителів, що займаються науковою працею. Аспіранти й пошукачі - основний склад даного співтовариства
2.	ВихрІнет	Драхлер Александр Борисович 20-01-2006	Освітні ресурси в Інтернеті
3.	Классный руководитель XXI века	Скворцова Юлия Сергеевна 24-01-2006	Мережне співтовариство класних керівників
4.	Сетевое методическое объединение психологов образования	Болсуновская Надежда Александровна 26-01-2006	Мережне методичне об'єднання психологів освіти - "Шкільний психолог".
5.	Краеведение	Оленин Сергей 14-02-2006	Проблеми краєзнавчої роботи. Створення книг (підручників) з історії свого району/рідного краю. Застосування НІТ у краєзнавстві. Співробітництво шкіл і місцевих співтовариств по вивченню, збереженню й краєзнавчої спадщини

6.	Презентация на уроке: За и (или?) Против	Драхлер Александр Борисович 29-01-2006	Співтовариство викладачів, що намагаються "виміряти" ступінь ефективності презентацій
7.	Психология для учителя	Болсуновская Надежда Александровна 12-01-2006	Створення умов для професійного розвитку й самореалізації фахівців: організація обміну досвідом з провідними спеціалістами, що запроваджують нові практики, заходи, конкурси, спрямованих на самореалізацію й інтеграцію в професійне співтовариство нових практик і технологій, включаючи ІКТ - технології
8.	Иностранный язык в современном мире	Владимиrowa Людмила Павловна 16-04-2006	Обговорення проблем мовної освіти та ролі іноземних мов у сучасному світі, публікація статей
9.	Применение VBA в учебном процессе и проектной деятельности	Туркин Олег Владимирович 26-02-2006	Співтовариство викладачів, які готові використати мову програмування VBA для вирішення ряду завдань, пов'язаних з навчальним процесом
10.	Здоровьесберегающие технологии в школе	Мальчевская Ирина Витальевна 27-02-2006	Обмін досвідом й обговорення методів і прийомів підтримання здоров'я учнів на уроках і в позаурочний час
11.	Межрегиональная общественная организация "Объединение преподавателей истории" (МОООПИ)	Алхазашвили Дмитрий Николаевич 23-03-2006	Співтовариство вчителів історії й суспільствознавства
12.	Заграншколы	Толстова Наталья Алексеевна 26-03-2006	Співтовариство вчителів російських шкіл ближнього й далекого зарубіжжя
13.	Место встречи друзей - детский оздоровительный лагерь	Чепкасова Оксана Андреевна 05-10-2006	Співтовариство педагогів, що працюють у літній (і не тільки) період у дитячих оздоровчих таборах.
14.	Сообщество учителей физики	Позднякова Юлия Сергеевна 21-10-2006	Товариство учителі фізики, що використовують комп'ютерні технології
15.	Управление воспитательным процессом в школе	Чепкасова Оксана Андреевна 29-10-2006	Співтовариство для заступників директора з виховної роботи
16.	Сообщество творческих учителей информатики	Иванова Ирина Анатольевна 21-11-2006	Знаєш сам - навчи іншого!
17.	Открытое информационное пространство школы	Моисеева Ольга Федоровна 09-12-2006	Співтовариство заступників директорів з інформатизації освітнього процесу
18.	Малокомплектная сельская школа	Щепилов Василий Васильевич 24-12-2006	Дане співтовариство поєднує творчих учителів малокомплектних сільських шкіл.
19.	НОУ-ХАУ (Проектная и	Черенкова Инна Владимировна 10-01-	Співтовариство педагогів - організаторів проектної й дослідницької роботи в школі

	исследовательская работа в школе)	2007	
20.	Сообщество учителей французского языка	Галкина Анна Николаевна 19-04-2007	Співтовариство вчителів французької мови, готових обмінюватися досвідом, обговорювати проблеми, пов'язані з вивченням і викладанням французької мови
21.	Сообщество учителей биологии и экологии "БИО-ЭКО"	Панова Елена Станиславовна 23-04-2007	Узагальнення й обмін досвідом учителів біології й екології
22.	Современный мультимедийный урок	Аствацатуров Георгий Осипович 25-04-2007	Мультимедійний урок - це не тільки й не стільки гарна презентація та багато ефектів. А що ж ще?...
23.	Сообщество учителей английского языка	Андриевских Галина Николаевна 04-05-2007	Співтовариство вчителів англійської мови, готових обмінюватися досвідом, обговорювати проблеми, пов'язані з вивченням і викладанням англійської мови
24.	Методические службы системы образования России	Василевская Елена Владимировна 25-05-2007	Сприяння в перетворенні сформованої системи муніципальної методичної служби через формування моделі мережної взаємодії методичних служб на федеральному рівні (форми й способи спільної діяльності)
25.	Сообщество музыкальных педагогов	Смертюков Павел Владимирович 28-05-2007	Мережне об'єднання вчителів музики й музичних педагогів додаткової освіти
26.	Экономика в школе	Медведева Елена Викторовна 30-05-2007	Співтовариство вчителів економіки
27.	Сообщество учителей основ безопасности жизнедеятельности	Комаров Валерий Николаевич 21-08-2007	Об'єднання викладачів безпеки життєдіяльності, що використовують у своїй роботі ІКТ, що бажають поділитися своїм досвідом з іншими
28.	Сообщество учителей физической культуры	Корнеева Назакат Давлатовна 05-09-2007	Співтовариство вчителів фізкультури, що прагнуть з допомогою інтернет-технологій, подивитися й обговорити уроки, поповнивши свій методичний багаж; вивчити свій предмет глибше, довести, що це не просто біганина й марширування, а робота, що безумно цікава
29.	Союз юристов образовательных учреждений	Чернышева Ярослава Сергеевна 18-10-2007	Союз юристів освітніх установ - регіональна громадська організація, що поєднує діючих юристів-практиків
30.	"... с особыми образовательными потребностями"	Томилова Елена Анатольевна 03-11-2007	Співтовариство педагогів, що працюють із дітьми з особливими освітніми потребами
31.	Ріп курси Microsoft «Партнерство в образовании»	Богомолова Ольга Борисовна	У рамках ініціативи Microsoft «Партнерство в освіті» корпорація Microsoft разом з видавництвом БІНОМ

			розробила ряд унікальних курсів, призначених як для підвищення кваліфікації вчителів, так і для навчання школярів. Курси можуть використовуватися для включення в шкільну програму інформатики відповідного класу, як доповнення до стандартної програми навчання як факультатив, спецкурс, позакласної роботи.
32.	Сообщество творческих учителей немецкого языка	Литвиненко Елена Александровна	Співтовариство вчителів, які творчо підходять до викладання німецької мови, прагнучи підвищити інтерес учнів до предмета, готові поділитися своїм досвідом і повчитися в інших
33.	Сообщество учителей географии	Крылов Алексей Игоревич 26-04-2006	Обмін досвідом по використанню інформаційно-комунікаційних технологій на уроках географії
34.	Учительская ДОСКА ОБЪЯВЛЕНИЙ	Оленин Сергей 05-07-2006	Оголошення загального характеру по всіх темах. Без дискусій.
35.	Современная библиотека - центр информационной культуры	Шопова Наталья Борисовна 24-07-2006	Створення колективного професійного портфоліо, у якому буде утримуватися повна інформація про роботу бібліотек, що демонструє етапи росту й нинішній рівень професійної майстерності, проблеми та шляхи їхнього вирішення
36.	Уроки творчества: искусство и технология в школе	Губайдуллин Ильшат Актасович 28-07-2006	Співтовариство „Уроки творчості: мистецтво й технологія в школі” створюється як віртуальне об'єднання вчителів МХК, музики, З, прикладної праці й креслення (графіка).
37.	Готовимо(ся) до іспитів, атестації, конкурсам	Вашарина Юлия Евгеньевна 11-08-2006	Питання, пов'язані з підготовкою до ЕГЭ, і шляхи їхнього рішення; практична допомога в рішенні питань, пов'язаних з підвищенням професійної кваліфікації, підготовкою до професійних конкурсів
38.	Сообщество учителей математики	Логунова Людмила Васильевна 9-08-2006	Професійне спілкування вчителів математики, обмін досвідом роботи
39.	Лидер	Борисова Анна Владимировна 21-08-2006	Об'єднання керівників дитячих громадських організацій та органів шкільного самоврядування
40.	Химоза	Борисова Анна Владимировна 23-08-2006	Методичне об'єднання вчителів хімії
41.	"ПОЗДРАВИТЕЛЬНОЕ" СООБЩЕСТВО	Драхлер Александр Борисович 31-08-2006	Співтовариство для тих, хто хоче поздоровити себе й інших.
42.	ИКТ в начальной школе	Смирнова Мария Алексеевна 17-09-2006	Дошка й крейда - наші головні інструменти, але хочеться чогось більшого...

43.	ИКТ на уроках русского языка и литературы	Архипова Наталья Петровна 14-02-2006	Загалом, начебто б все зрозуміло, чим будемо займатися...?
44.	Дошкольное воспитание и образование	Тихонова Наталья Владимировна 16-02-2006	Співтовариство для творчих батьків, які самі займаються вихованням і освітою своїх дітей, а також, для вихователів дитячого садка, яким є чим поділитися
45.	Исторический клуб	Столов Валерий Борисович 17-02-2006	Обговорення історичних проблем, питань викладання історії й т.д.
46.	Русская арифметика	Толстова Наталья Алексеевна 25-02-2006	Співтовариство вчителів математики та інформатики

Висновки

Результати роботи передбачається використати при створенні представництва України в глобальній мережі світового співтовариства педагогів-новаторів з метою запровадження в освітню практику кращих методик навчання з використанням ІКТ.